

సుఖాయమ్మగారికి ముగ్గురు ఎదిగిన కూతుళ్ళు ఉన్నారు.

ఎదిగి చేతికందివచ్చి కూడా అందనంత దూరంలో ఇద్దరు కొడుకులున్నారు.

అయిదుగురు సంతానం ఎదిగేందుకు, నాలుగక్షరం ముక్కలు నేర్చుకునేందుకు సర్వీసుని ఖర్చుపెట్టేసిన రిటైర్డ్ హెడ్ గుమాస్తా, భర్త నరసింహంగారున్నారు.

రిటైరవకముందు, అయిన తర్వాత కూడా ఆయన్ని విడవక వెన్నంటి వచ్చిన హానింగ్ సొసైటీలో ఎనిమిది వేల అప్పులు. ఇవిగాక ఇంకా ఆడ పిల్లల పెళ్ళిళ్లు సమస్య. పెద్దకొడుకు డిగ్రీ తెచ్చుకోడానికి చేసిన అప్పుతో పాటు లిస్టులో వ్రాయటానికి వీలేని చిన్న చిన్న సమస్యలెన్నో ఉన్నాయి. ఏ ఒక్క సమస్యకీ పరిష్కారం దొరక్కముందే, ఒక్క బాధ్యతా తీరకముందే భర్త రిటైరయిపోవటం సుఖాయమ్మగారికి నచ్చలేదు.

లేవటానికి ఓపికలేని ఆ రామారావు కింకా నాలుగు సంవత్సరాల సర్వీసుంది. మీరేమో ఊరికిముందే రిటైరయి కూర్చున్నారు. చాదస్తం కాకపోతే బళ్లో చేరే ఓప్పుడు వయస్సు తగ్గించి వ్రాసుకోవద్దూ. ఖర్మ! అంత తెలివేడింటే ఇంకేం అంటూ రోజుకీ అరడ జనుసార్లయినా వాపోతూ ఉంటుంది.

ఇంకా ఎదిగిపోతున్న కూతుళ్ళ వయసు గురించి, పెరుగుతున్న డరలు, తనగని అప్పులు, పెరగని ఆదాయం గురించి ధార్యాభర్తలు తీవ్రంగా ఆలోచించారు. పరిష్కారమార్గమైతే దొరకలేదుగానీ వంట్లో ఉన్న కాస్త శక్తి ఖర్చయిపోయి నీరసం మంచుకురావటంతో అలసటగా నట్టూర్చారు. స్వాతి వానకోసం ముత్యపుబీళ్ళల్లా రాజోయే జి.పి.యఫ్.కోసం ఎదురుచూస్తూ కూర్చున్నారు. అనకోని విధంగా అనుకున్న సమయానికి మూడువేలు ప్రావిడెంట్ ఫండు రావటమేకాకుండా, చాలా కాలంగా

అనుకుంటున్న సంబంధం కూడా ఒక్కసారే కడరటంతో భగవంతుడిమీద భక్తివిశ్వాసాలు తిరుపతి కొండంత వెరిగాయి. మరో రెండువేల అప్పుతో పెద్ద కూతుర్ని ఆ త్రవారింటికి తరిమివేసి తల తడుముకున్నారు. కొత్తగా చేసిన అప్పు తాలూకు వాయిదాలు రెండుసార్లయినా కట్టకముందే తాత, అమ్మమ్మ కాబోతున్నారని కబురువచ్చింది. ఆ కంగారు నుంచి తేడకుని తేలికపడేసరికి నెలలు నిండి కూతురు పుట్టింటికి రానేవచ్చింది. మరో రెండు మూడు పందల అప్పుతో మనవడు పుట్టాడు. బారసాలకొచ్చిన బంధువులు రెండవ కూతురు వయసుని గుర్తుచేసి ఇంకా ఎదిగిపోతే లాభంలేదని ఉచిత సలహాలిచ్చి వెళ్ళారు. అప్పటికే నిండా మునిగిపోయిన బార్యభర్తలకి వాళ్ల సలహా గురించి ఆలోచించే ఓపిక లేకపోయింది. నిజానికి నిండా మునిగిన వాళ్లకి చలి ఉండకూడదు. కాని, మునిగి వచ్చిపోయాం. ఇంకా ఉండటం లేక పోవడం ఏమిటి అనుకున్నారు.

మునిషికి చేతకాని పనులని, పాపాలని నోర్మానుకుని నెత్తిన వేసుకునే సర్వాం తర్యామి ఒకడున్నాడు కనుక 'అంతా వాడి దయ మనదేం ఉంది' అంటూ వేదాంతదోరణిలో సెట్టూర్వారు తల్లితండ్రి. ఆలా అనుకోవటం సుధకి సద్వలేదు. ఆ యింట్లో ఎదుటివారి మాటకి విలువ ఇవ్వాలనే నియమంలేదు. కనుక

ఈ రోజుల్లో ముప్పయివేలు ఖరీదుచేసే యిల్లు అమ్మేసి హౌసింగ్ బోర్డులో అప్పు తీర్చేసి, మిగిలిన డబ్బుతో కనీసం ఒక అల్లుడినైనా కొనుక్కోవచ్చనే స్వాభిప్రాయాన్ని మనసులోనే పదిసార్ల నుకుని ఊరుకుంది

సుధకి నచ్చనివి ఆ యింట్లో ఇంకా చాలా ఉన్నాయి. అన్నిటికంటే ముఖ్యమైనవి నెలనెలా అన్నల దగ్గర్నుంచి రాబోయే ఎమ్.ఓ.ల కోసం ఎదురు చూడటం. ప్రతినెలా ఆవి వచ్చేలోపల కనీసం ఒక వారంరోజులైనా పస్తులుండటం, అది వచ్చిన గంటలోనే అప్పలవాళ్లవచ్చి తన్నుకుపోవటం, మిగిలిన డబ్బుతో నెలసరి బడ్జెట్ తయారుచేసుకోవటం, రాబోయే రెండో అల్లుడికి క్లాసు ఫోర్ కి చెందని గవర్నమెంటు ఉద్యోగం, పూర్తిగా దాసిమీదే ఆధారపడకుండా వెనక కొంచెం ఆస్తిగాని అయినవారు, పెళ్ళిళ్ళు కావల్సిన తోబుట్టువులు లేని వరుడు మూడువేలకే రావాలనే తల్లిదండ్రుల కోరికల్లాటివే ఎన్నో ఉన్నాయి వాటిని బయటకు చెప్పటానికి వీలు ఉన్నా విలువలేదు కనుక చెప్పలేదు.

సుబ్బాయమ్మగారికి నచ్చనివి, కూతుళ్ళకి విసుగు కలిగించేవి చాలా సంగతులున్నాయి. ఎస్సెల్సితో చదువావేసి ఉద్యోగం, సద్యోగం - ఒక నిసిమా, వికాసులాంటి సరదాబడి నోరు

కోని జీవితంమీద కూతుళ్ళ విసుక్కుంటే సుఖ్యాయమ్మగారు చత్రున లేస్తారు. "కొంచెం ఓపికపట్టండి, అన్ని సరదాలూ తీరతాయి యంటుంది. ఆ ఓపిక ఎన్నాళ్ళు పట్టాలో. పడితే లభించేదేమిటో మొదలైన ప్రశ్నలకి తల్లి దగ్గర జవాబులేదని తెల్సినా విని ఊరుకునే సహనం సుధకి లేదు కడుపున వుద్దిన బిడ్డలు మాట్లాడేది. న్యాయమే అయినా ఆలా ఎదురు తిరగటాన్ని సుఖ్యాయమ్మగారు సహించలేదు.

తల్లి కూతుళ్ళ మధ్య భేదాభిప్రాయాలు రానేకూడదు. వచ్చాయంటే ఆ యిల్లు నరకానికి మోడల్ గా తయారవుతుంది. నెలనెలా క్రమం తప్పకుండా వచ్చి పలకరించే హాసింగ్ బోర్డు వారి నోటీసుల గురించి నాలుకుర్పిలో పడుకుని ఎడతెగని ఆలోచనల్లో మునిగి ఉండే నరసింహంగారికి తల్లి కూతుళ్ళ మధ్య రాజీకుదిర్చే ఓర్పు, శక్తి లేవు.

కాలంనాడు గవర్నమెంటు వారిచ్చిన మూడెకరాల ప్రదాన మూడువేలతైనా అమ్మేసి గుండెలమీద కుంపట్లలో ఒక దాన్ని ఆర్బీసెక్టోరియం సుఖ్యాయమ్మ గారి ఆరాటం ఆ చవిటి ప్రకృతి ముష్టి మూడువేలు కూడా ఎవరిస్తారని నరసింహంగారి ఆక్రోశం. అవేమీ పట్టనట్లు సాగిపోతున్న కాలప్రవాహంలో కఠిగిపోతున్న కలన్ని కాపాడుకోవాలనే సుధ తాపత్రయం. ఆ ముగ్గురి

ఆరాటాలకి, ఆక్రోశాలకి, తాపత్రయాలకి నవ్వుకుంటూ జీవితం బ్రతకటంకోసమే అన్నట్లు బ్రతికేస్తున్న లావణ్య మానేవాళ్ళకి విరాగినీలా కనిపిస్తుంది.

"మరీ జ్యోతిలక్ష్మిలా కాకపోయినా కాస్త చలాకీగా చురుగ్గా ఉండాలి. ఇలా బుద్ధులాగ ఉంటే అరవై దాదిన ఆరో పెళ్ళివాడికి కూడా నచ్చవు" అంటుంది సుధ.

"అభిమాన హీరోయిన్ లాగ తయారైనా కోరిన కట్టుం ఇవ్వలేకపోతే కోతిలాగే కనిపిస్తాం. కాసుకోసం పడి చచ్చేవాడికి నచ్చాలని ఆరాటపడటం దండగ" అంటుంది లావణ్య.

"అది సరే కాని చిన్నక్కా, నువ్వు పూజలు చేసేది దేనికోసం" కవ్వించటానికి మరో సంభాషణలోకి దిగింది సుధ.

"అందరూ దేనికోసం చేస్తారో సేనూ దానికోసమే."

"పూజలు చేస్తే పెళ్ళవుతుందనే నమ్మకం నీకుందా?"

"బావుంది నీ ప్రశ్న. నేను చేసేది పెళ్ళికోసమేనని నమ్మకమేమిటి?"

"దాంట్లోనమ్మకం కువరనిదేముంది. ఈ వయసులో ప్రతి ఆడపిల్లా అదే కోరుకుంటుంది."

"అయితే, నువ్వు అదే కోరుకుంటున్నావా?"

"తప్పలేదుగా..." నవ్వింది సుధ.

“నీకు పెళ్ళిచేస్తారనే నమ్మకం ఉందా చిన్నక్కా” రెండు నిమిషా లాగి అంది.

“ఎవరు, దేవుడా ?”

“ఊహాఁ. అమ్మ నాన్న.”

దువ్వెనతో చిక్కుతీసుకుంటూ మౌనంగా ఉండిపోయిన లావణ్యవైపు చూసి నవ్వింది సుధ.

“అమ్మ, నాన్న ఒకరి ఆనమర్థతని మరొకరు ఎత్తి చూపించుకోడానికి, నిత్యం కీచులాడుకోటానికి, ఈ యింట్లో దారిద్ర్యమే కాని మరేదానికి స్థానం లేకపోటానికి కారణం ఏమిటో తెలుసా చిన్నక్కా ?”

“అప్పేకాని ఆస్తి లేనిచోట మనం ఆడపిల్లలుగా పుట్టడం.”

“కరెక్ట్. మనకి పెళ్ళిళ్ళయి ఎవరి దారిన వాళ్ళు చెప్పిపోలే కాని తోసంసారం బాగుపడదు. అవునా ?”

“అలా బాగుపడే గీత అమ్మ నాన్నకి లేదేమో ?”

“గీత, రాతలేనిది వాళ్ళకి కాదు. మనకే. పాతికేళ్ల నిండుతున్న నీవు, దానికి దగ్గరలో ఉన్న నేను పరిస్థితుల నర్థం చేసుకోలేని పాపాయిలం కాదు. ఎవరి బ్రతుకుని వాళ్లు స్వయంగా తీర్చి దిద్దుకోగలిగే వయసు, జ్ఞానం ఉన్నాయి.”

“ఇప్పుడివన్నీ ఎందుకు. అవతల వంటవలేదని అమ్మ కోప్పడుతుంది !”

“రోజూ ఉండే దీవెనలకి భయపడా వెండుకు. ఉన్నదాంట్లోనే వండు కోవటం తినటం, అదీ లేకపోలే కళ్లు మూసుకుని పడుకోవటం, ఎమ్. ఓ. లు సరిగ్గా పంపటంలేదని అన్నయ్యలమీద విసుక్కోవటం, అప్పలవాళ్ళమీద విసుగు మనమీద చూపించటం...అబ్బ! జీవితం ముళ్ళకంపలా ఉంది కదు చిన్నక్కా ?”

“ఇప్పుడు క్రొత్తగా ఉన్నదేముంది. ఎప్పుడూ ఉండేదేగా !”

“అవునుగానీ నేనొకటి అడుగుతాను నిజం చెప్తావా ?”

జడ అల్లుకుని దువ్వెన దేబుల్ మీద పెద్దూ ఊఁ అంది లావణ్య.

“నీకు రామ్మూర్తంటే ఇష్టమే కదూ ?”

ఉలికిపాటుతో వెనక్కి తిరిగింది లావణ్య.

“చెప్పు, నేనెవరితో చెప్పునులే...? హామీ ఇచ్చింది. మౌనం అంగీకార సూచకంగా తలవంచుకున్న చిన్నక్కాని చూసి నవ్వుకుంది సుధ.

“రామ్మూర్తికి మర పరిస్థితులమీద సానుభూతి ఉంది. సహాయపడాలనే తహతహ ఉంది. కష్టసుఖాల్ని ఆర్థం చేసుకోగల సహృదయం ఉంది. ఎదుటి మనిషి మాటకి విలువఇచ్చే సంస్కారం ఉంది. పదివేలిచ్చినా రామ్మూర్తి లాటి

వాడు దొరకటం అసాధ్యం. నువ్వతణ్ణి పెళ్ళిచేసుకో చిన్నక్కా."

అదిరిపడింది లావణ్య.

"నువ్వేమంటున్నావో తలుస్తోందా నీకు?"

"ఎం? ప్చిదాని మాటల్లా ఉన్నాయా?"

"అవును. మతున్న దానివైతే అలా అనవు. నేనతణ్ణి చేసుకుంటే అమ్మా నాన్న విషంత్రాగి చస్తారు."

"మనకి పెళ్ళిళ్లు తేయగలిగే స్థితిలో లేమని గ్రహించినపుడే సగం చచ్చి

పోయారు. పొతికో పరకో పంపించే పెద్దన్నయ్య, వందికి తక్కువకాకుండా పంపించే చిన్నన్నయ్య ధరలు పెరిగి పోయినయి కనుక ఇకమీద ఆమాత్రం కూడా పంపించటం కష్టమే అన్నప్పుడు మిగిలిన సగం ప్రాణం పోయింది. ఒక సారి చచ్చినవాళ్లు ఇంకా ఏం చస్తారు?"

"ఎమో బాబూ, ఆ పనేదో నువ్వే చెయ్యి. నాకాలైర్యం లేదు," అంటూ గదిలోంచి వెళ్ళిపోయింది లావణ్య. చిన్నగా నిట్టూర్చి మంచం దిగింది సుధ. ఇందిముందునుంచి వెళ్తూ కిటికీలోంచి

తనవైపుమాసి సంకేతంగా చెయ్యి
 ఊపుతున్న రాజుని చూడగానే ప్రాణం
 లేచి పచ్చినట్లయింది. ఆమె అభిప్రాయాల్ని, ఆరాటాన్ని, ఆవేశాన్ని అర్థం
 చేసుకుని విలువ ఇచ్చే వ్యక్తి ఆలనాక్కడే గబగబ స్నానంచేసి, జడ
 అల్లుకుని బొట్టుపెట్టుకుని తయారయింది
 సుధ ప్రక్కవీధిలో కమల దగ్గరకు
 వెళ్తున్నానంటూ జవాబుకోసం చూడ
 కుండా వీధిలోకి వచ్చింది.

సెంటర్ లో నిల్చున్న రాజు ఆమెను
 చూసి ముందుకు నడిచాడు. ఇద్దరూ
 విడివిడిగా నడస్తూ మున్సిపల్ పార్కు
 చేరుకున్నారు.

“ఎప్పుడొచ్చారు ఊర్నించి”
 గన్నేరు చెట్టుకింద ఆతని తెదురుగా
 కూర్చుంటూ అంది.

“నిన్నే వచ్చాను. వెంటనే కబ్బు
 కోటానికి వీల్లేకపోయింది.” అది సరే,
 లావణ్యకి నేను వెళ్ళేటప్పుడు ఏదో
 సంబంధం చూస్తున్నారు ఏమయిందని?”

“ఏమీ కాలేదు. నీకు వెళ్ళిచేసు
 కోవాలని ఉంటే రామ్మూర్తిని చేసేసు
 కోమని లావణ్యకి సలహా ఇచ్చాను.
 వర్తి పిరికిది. మరో రెండు జన్మలెత్తినా
 దాంతో ఆ పని చేయించలేం.”

“అందరూ నీలాగ అనుకున్నావా?”

“ఊహూ...మీలా అనుకున్నాను”
 ఇద్దరూ నవ్వుకున్నారు.

“ఇంకేమిటి విశేషాలు? రెండు
 షబాలాగి అన్నారు.”

“అక్క మళ్ళీ ఇంటికివచ్చి వెళ్ళింది.
 రెండువందం అప్పుని మాకు మిగిల్చి
 కుతుర్ని ఎత్తుకుని వెళ్ళింది.”

“ఈ ఆడపిల్లలకి ఫుట్టింటిని దోచు
 కోవటం తప్పితే వేరే పని ఉన్నట్టు
 లేదే!”

“మీ మగ మహారాజు తెగ సంపా
 దించి అమ్మా నాన్న చేతుల్లో పోసే
 స్తుంటే దోచుకోక ఏంచేస్తాం?”

“పోనీ, నువ్వేదైనా ఉద్యోగంలో
 చేరకూడదూ?” నవ్వి సాలోచనగా
 అన్నాడు.

“వెదికి రెడీగా పెట్టినట్లు మాట్లాడతా
 రెండుకు? గ్రాడ్యుయేట్స్ కే ఉద్యోగం
 దొరకటం కనా కష్టంగా ఉంది. ఎన్నుల్ని
 పాస్ డ్ కి ఎవరిస్తారు. అన్ని ప్రయ
 త్నాలూ ఆయాకే నోర్ముసుకుని ఇంట్లో
 కూర్చున్నాను. అంతదాకా ఎందుకు,
 మీరీ ఉద్యోగంకోసం ఎన్నేట్లు శ్రమ
 పడ్డారో గుర్తుతెచ్చుకోండి.”

“మర్చిపోగలిగితే కదా గుర్తుతెచ్చు
 కునేది. అయితే మీ సమస్యంకి పరి
 ష్కారమార్గం లేనట్టేనా?”

“అమ్మా వాళ్ళ దృష్టిలో అయితే
 లేనట్టే కాని నా దృష్టిలో ఒకే ఒక
 మార్గం ఉంది.”

“నాకు తెల్చు అదేమిదో. లావణ్య

రామ్మూర్తిని, సుదారాణి ఈ నాగరాజుని పెళ్ళిచేసుకోవటం...

“పాపాటూ మిష్టర్. ఆలా జరిగితే అమ్మా నాన్న విషం త్రాగి చచ్చి పోతారు!”

“మరెలా జరిగితే అది త్రాగటం మానేస్తారో తెల్సా నీకు!”

“తెలియనివాటి గురించి నేనెప్పుడూ మాట్లాడను. ఆ విషమేదో నేను, లావణ్య త్రాగేస్తే ఏ గొడవా ఉండదు. ఇల్లు అమ్మేయటమో, లేకపోతే అప్పతో పాటు ఇంటిని కూడా పంచేసుకుని అమ్మ నాన్నల్ని అన్నయ్యలు తీసుకెళ్లి పోవటమో చేస్తారు.”

సుద స్వరంలో వినిపించిన ఆవేదనకి చలించాడు రాజు. ఇద్దరిమధ్య సంభా

షణ మరి సాగలేదు. నిశ్శబ్దంగా లేచి ఇంటిదారి పట్టారు.

“రాజు మీరు నాకో మాటివ్వాలి.” గేటు దగ్గర ఆగి హఠాత్తుగ అంది.

“అడుగు.”

“పెళ్ళిచేసుకోవటం, పిల్లల్ని కనటం మాత్రమే తెలిసిన వదినలు, కన్నవారి బాధ్యతని ఎంత త్వరగా వదుల్చు కుందుమా అని చూస్తున్న అన్నయ్యలు మేము మీరు చెప్పినట్లు పెళ్ళిళ్ళు చేసు కుంటే అమ్మా నాన్నలే దానికి కారణంగా నిందిస్తారు. ఆ మాత్రంగా కూడా చూడటం మానేస్తారు. అందుకని నేను, అమ్మ పెద్దన్నయ్య దగ్గరికి, నాన్నగారు, చిన్నక్క చిన్నన్నయ్య దగ్గరికి వెళ్ళిపోతే బావుండుననిపిస్తోంది.

ఎలాటి స్వందనా లేని ఈ జీవితం చాలా విసుగ్గా ఉంది వదినల దగ్గర ఉండటం కత్తిమీద సాములాంటిది అయినా తప్పదు!"

"మరి నా సంగతి?"

"నచ్చిన అమ్మాయిని బుద్ధిగా పెళ్ళిచేసే చుకోవటం!" నవ్వటోయింది కాని కళ్ళలో నీళ్ళు తిరిగాయి

"ముందే ఎండుకు చెప్పలే దీ విషయం? ఈ మాట చెప్పటానికేనా నీ చుట్టూ తిప్పుకున్నావ్?"

"క్షమించండి. మీ మనసు కష్టపెట్టి నట్లున్నాను" బాధగా చూసింది

ఒక్క షణం ఆమె కళ్ళలోకి చూసి చరచర వెనక్కి తిరిగి వెళ్ళిపోయాడు రాజు.

"కళ్ళు తుడుచుకుని ఇంట్లోకి నడిచింది సుధ గదిలోకి వెళ్ళటోయిన ఆమె కాళ్ళకి వందింట్లోంచి వినిపిస్తున్న సుబ్బాయమ్మగారి వాగ్గోరణి బంధాలు వేసింది."

"తినో తినకో గట్టుగా ఇంట్లోపడి ఉండటానికి లేకుండా పరుసంతా బజారు కెక్కించేస్తున్నారు. నా కవుడున చెడ బుట్టారు. ఛీ... లోకంలో ఎంతమంది లేరు, వెళ్ళిళ్ళు లేకుండా నీతిగా బ్రతికే వాళ్ళు. నా కర్మే ఇలా కాలింది. ప్రక్కవీధి రాజమ్మ కూతురికి ఏం తక్కువని. కానీ కట్టుంలేకుండా చేసుకుంటామని వస్తున్నా వద్దని ఉద్యోగం చేసుకుంటూ ఉండిపోలేదా?"

"నిషేపంలా ఉండిపోయిందమ్మా. పైకి కనిపించేది మనిషి కాని మనసు కాదు"

ఆమె ఎందుకలా ఉండిపోయిందో అందరికీ తెల్పు. ప్రేమించినవాడిని చేసుకుంటానంటే తల్లి తండ్రి నుయ్యో గొయ్యో చూసుకుంటామని బెదిరిం చారు. మీరు ఇవ్వగలిగే కట్నాన్నికీ సరిపడే మనిషిని వెదుకుతారు కాని మేము వెదుక్కునేది నచ్చిన మనసు కోసం. శ్రీ జీవితంలో ఒక్కరినే ప్రేమించగలుగుతుందని ఆడదానివైన నీకు చెప్పక్కర్లేదు. ఆ రాజమ్మ కూతుర్ని మెచ్చుకుంటున్నావే కాని ఆ అమ్మాయి పడున్న అవేదన ఎవరికీ తెల్పు; కన్నెమనసులో కన్నీటి విలువ ప్రతి రాత్రి తడుస్తున్న ఆమె తలక్రింద దిండుకి తెలుసు. పెదవులమీద చిర్నవ్యవ వెలిసినా మనసులో హాలాహలం మరుగు తోందని ఎవరు గ్రహిస్తారు? కోరికల్ని చంపుకుని, కల్ని కన్నీళ్ళలో కడి గేసుకు జీవచ్ఛవంలా బ్రతికిఉండే బాలు. మీ కదే సంతృప్తి...సంతోషం!! ఆవేశంగా అంది సుధ. సుబ్బాయమ్మ గారి నోటికి హఠాత్తుగా లాశంపడింది. ధైర్యంగా మరో అడుగు ముందుకువేసి తల్లి దగ్గరిగా నిల్చింది సుధ.

"మాడమ్మా, మేము సుఖపడడమే నీవు కోరుకున్నట్లయితే ఒక పనిచేయి. లావణ్యంబే రామ్మూరికి, నేనంటే రాజుకి ప్రాణం. వాళ్ళిద్దర్నీ మించిన

వరుల్ని మీరు తేగల్గితే, ఆ నమ్మకమే నాకుంటే ఈ సలహా ఇచ్చే అవసరం ఉండేది కాదు. అటు ప్రేమించినవాళ్లు, జటు మీరు, మరో ప్రక్క మన పరిస్థితులు ... ఈ సంఘర్షణలో మా మనసులెంత నలిగిపోతున్నాయో ఆలోచించు..."

కూతురిస్తున్న సుదీర్ఘ ఉపన్యాసాన్నీ ముందు గదిలో వింటున్న నరసింహంగారు నరసింహమూర్తి అయ్యాడు. లేచి ఒక్క అంగతో సుధ ఎదుటికి వచ్చారు.

"నోర్మయ్. పెద్దాచిన్నా లేకుండా వాగటం నేర్చుకున్నావు. ఇంటికి శని గ్రహాల్లాగ దాపురించింది చాలక వెధవ ఆలోచనలు. ఏమే కూతురు ఉపన్యాసం అంత బావుండా. అంతగా ఆయితే అంతా కలిసి ఏ గంగలోనో దూకి దావండి ; అంతేకాని పరువు రచ్చ కీడ్చకండి."

అసలు పరువంటూ ఉంటే కద నాన్నా అలా చేయటానికి. అప్పు తీర్పు లేదని ఏదో ఒకరోజున ఈ యిల్లు వేలం వేసేస్తారు. అప్పుడు మన బ్రతుకులు చెట్టుక్రింద ముష్టివాళ్లకంటే హీనం అవుతాయి. అదే మీకు పరువైతే సరే. ఇలాగే ఉండాం."

"సుధా..." ఎత్తినవేయి సగం లోనే దింపేసి ఏదో గొణుక్కుంటూ ముందు గదిలోకి వెళ్ళిపోయాడు నరసింహంగారు. స్తబ్ధగా కూర్చుండి, పోయిన

సుఖాయమ్మగారివైపు ఒక్క షణం చూసి గదిలోకి వెళ్ళింది సుధ.

సగం రాత్రి గడిచింది. ఆయినా ఆ యిట్లో నిద్రాదేవతకి ఆహ్వానం లభించలేదు.

"ఏమంటావ్. నా సలహా ప్రకారం చేస్తే ఏ గొడవా ఉండదు."

"నేనూ అదే నిర్ణయించుకున్నాను. ఇంకా ఆలస్యమెందుకు. లేవండి" అన్నారు. భర్తతో ఏకీభవిస్తూ సుబ్బాయమ్మగారు.

"నువ్వేమంటావ్ లావణ్యా. నీకింకా ఆశ ఉండా? మరో గదిలో చిన్నక్క, ని ప్రశ్నించింది."

"అలాదేదీమీ మొదట్నుంచీ లేదు. ఈ పని చేద్దామని ఎప్పట్నుంచీ ఆనుకుంటున్నాను. కాని ధైర్యం చాల్తేమ."

"ఇప్పుడు నేను తోడు ఉన్నాగా, రా ఆంధ్రం చేస్తే అమృతం విషం కాకుండా పోతుందేమో!"

నలుగురి మాటలు పొంచివింటున్న నిశాకన్యకి జురుగుతున్నదేమిదో అర్థం కాలేదు. అర్థంచేసుకునే లోపల భక్కున తెల్లవారిపోయింది.

"హాసింగ్ సొసైటీవారి వేలం నోటీసు చూసుకుని మిగిలిన డబ్బు పంచుకోడానికి వచ్చిన సుబ్బాయమ్మగారి ఎదిగిన ఇద్దరు కొడుకుల్ని చూసి నలుగుర్ని పొట్టన పెట్టుకున్న మృత్యు దేవత వికటంగా నవ్వింది.